СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVI. Ч. 128. Джерзи Сіті, Н. Дж., понеділок, 4. червня, 1928. VOL. XXXVI. No. 128. Jersey City, N. J., Monday, June 4, 1928. THREE CENTS.

ЗАЛЕТІЛИ ДО ГОНОЛЮЛЮ В 27 І ПІВ ГОДИНАХ

НАЗИВАЮТЬ ЛЕТ ВПОВНІ УДАЧНИМ. — ВИЙШЛА ІМ ВСЯ ҐАЗОЛІНА. — РАДІО — НАЙВАЖНІЙША ЧАСТИНА ОБСТАНОВКИ ЛІТАКІВ. — ПОЛЕТЯТЬ ДАЛІ ДО АВСТРАЛІЇ.

ГОНОЛЮЛЮ, 1. червня. — Американські летуни: капітан Чарлз Кингсфорд Смит і його три товариші, що вибралися дня 31. мая з летничого поля Овкленда на Бей Фарм Айленді в Каліфорнії в подорож до Австралії через Тихий океан, висіли сегодня в год. 9.49 рано на Вілер Филд на острові Оагу.

Літак, званий „Садерн Крос", відбув отсим дорогу, довгу на 3,400 миль, на протязі 27 і пів годин. За весь час дороги подавали летуни по радіо вісти з дороги, так, що ціла Америка знала добре, що з ними діється. Тільки на середині океану попали через якийсь час в забурену атмосферу, з якої не могли порозумітися зі світом.

В неділю, а найдалі в понеділок, полетять далі, щоби відбути цілу свою дорогу до Австралії. Думають перелетіти 8,000 миль, перериваючи подорож два рази, щоби набрати ґазоліни. При теперішнім леті ґазоліна вичерпалася майже в цілости так, що вони ледви долетіли. Тепер заберуть зі собою 1500 ґальонів ґазоліни, бо найблища дорога буде о 730 миль довша від тої, яку тепер перебули.

Летуни кажуть, що на загал не мали вони ніякого клопоту. Всі хвалять радіо і кажуть, що від него буде залежний в многім розвій авіяції.

ФАРМЕРИ ПРОТИ ГУВЕРА І КУЛИДЖА.

ЗАЯВЛЯЮТЬСЯ ЗА ЛОВДЕНОМ. — В ПРОТИВНОМУ РАЗІ ПІДУТЬ З ДЕМОКРАТАМИ.

ДЕ МОЙН, Айова, 1. червня. — Екзекутивний комітет Корн Белт Федерації повідомив сегодня лідерів республиканської партії, що їх організація не годиться на ставлення Гувера або Кулиджа на президіяльних кандидатів на конвенції в Канзас Ситі. Колиб республиканська партія таки побивалася за Кулиджом, Гувером і їм подібними, тоді не дістане вона цілком певно мілїонів фармерських голосів. Бо фармери підуть радше за демократичним кандидатом.

Корн Белт Федерація подає, що вона має 1,000,000 зорганізованих членів в Індіяні і Монтані.

З фармерського згляду один тільки Ловден має дійсні кваліфікації на будучого президента. Фармери не будуть на далі задоволятися пустими заявами, а жадають тепер від кандидатів сконкретизованої програми. Екзекутива Корн Белт Федерації піддала заразом острій критиці вето през. Кулиджа в справі фармерського проєкту Гогена.

ОБКРАДАЛИ МІСТО ВІД 30 ЛІТ.

З ОДНОЇ ТІЛЬКИ ЧИСТКИ МІСТА ВИКРАДАЛИ ДО СІМ МІЛЮНІВ РІЧНО.

НЮ ЙОРК, 1. червня. — Доходження в справі вишукання шахрайств, крадежий і інших злочинів в департаменті чистки міста виказують, що ті ошуства ведуться стало вже від 30 літ та що ними пересяклий кождий департамент і то всі урядовці, від найвищих до найнищих. В однім тільки Бронксі обкрадали урядовці місто річно на суму 5 до 7 мілїонів долярів.

ОБРАБУВАЛИ БАНК І ВТІКЛИ БЕЗ СЛІДУ.

НЮ ЙОРК, 1. червня. — Три бандити з виставленими пістолями впали до відділу Мангеттан і Вашингтон Гайтс банку при Шерман евені і забрали від менаджера і клерка мішок з готівкою в сумі $16,000. Бандити всіли собі по тім до гарного автомобіля і зникли. Полісмен, що поїхав за ними, не годен був їх дігнати. По якімсь часі знайшли залишений атомобіль, на якім бандити втікли, але по них пропав слід.

ЗУДАРЕННЯ ДВОХ КОРАБЛІВ.

ПРЕЗИДЕНТ ҐАРФИЛД ЗАТОПИВ ТЯГАРОВИЙ КОРАБЕЛЬ КЕРШОВ. — ЗГИНУЛО ДЕСЯТЬ ОСІБ.

ВАЙНЯРД ҐЕЙВЕН, Масс., 1. червня. — Особовий корабель Президент Ґарфилд, що належить до Долярової Корабельної Лінії, вдарив о півночі в тягаровий корабель Кершов. Наслідком тої катастрофи згинуло 10 осіб, а решту виратував Ґарфилд, збираючи їх по воді через 4 години. Кершов затонув.

КАНАДА ПОПИРАЄ КЕЛЛОГА.

КАЖЕ, ЩО ВІН ГОВОРИТЬ ПРОСТО І ЩИРО. — НЕМА КОЛІЗІЇ З ЛІҐОЮ НАЦІЙ.

ВАШИНГТОН, 1. червня. — Мекінзі Кінг, канадійський секретар стейту для справ закордонних заявив, що мирова пропозиція Келлога в справі поставлення війни поза законом є щира і проста. Канада заявляється за нею.

Супроти того треба заждати ще тільки на відповіди других домінїй, а то Індій, Полудневої Африки і Австралії, а справа з Великою Британією буде прихильно полагоджена.

СУПРУЖА ЗМЕНШАЮТЬСЯ.

НЮ ЙОРК, 1. червня. — Міська статистика урядово заключених супружеств виказує, що в місяцю маю вступило в стан супружий 989 пар. В минувшім році було таких пар в тім самім місяцю 1270.

ДОНКУ СМИТА ЗАВАЛИЛИ ПРЕЗЕНТАМИ.

ОЛБАНІ, Н. Й., 1. червня. — З нагоди близького весілля молодшої доньки ґувернора Смита Мисс Кетерин, надіслано з ріжних сторін країни весільних дарунків, що молода не має змоги їх всіх переглянути і посписувати. Треба буде кілька кімнат, щоби їх тільки розмістити.

ЗБУДУЙМО ДІМ ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ІНВАЛІДІВ

ДІМ УКРАЇНСЬКИХ ІНВАЛІДІВ У ЛЬВОВІ, ПОБУДОВАНИЙ ЖЕРТВАМИ АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ, БУДЕ ЖИВИМ ВИРАЗНИКОМ НАШОГО ПРИВЯЗАННЯ ДО РІДНОЇ ЗЕМЛІ, НАШОЇ ЖЕРТВЕННОСТИ І НАШОЇ ЖИВОЇ УЧАСТИ У ВИЗВОЛЬНИХ ЗМАГАННЯХ НАШИХ БРАТІВ В КРАЮ. ЦЕ БУДЕ ВІКОВА ПАМЯТКА. ЦЕ БУДЕ БУДІВЛЯ, В ЯКІЙ НЕ ПОВИННО БРАКУВАТИ ЦЕГОЛКИ ВІД НІ ОДНОГО УКРАЇНЦЯ В АМЕРИЦІ. ПАМЯТАЙМО ЗА ТЕ В МІСЯЦЮ ЧЕРВНІ — МІСЯЦЮ УКРАЇНСЬКОГО ІНВАЛІДА.

ВСІ ЖЕРТВИ НАЛЕЖИТЬ СЛАТИ ДО КРАЮ ЧЕРЕЗ

Obyednanye, P. O. Box 411, Philadelphia, Pa.

АРЕШТОВАННЯ ВОРОЖБИТА У ЛЬВОВІ.

Василь Петрус, 37-літний рільник у Жовтанцях, ходив у Львові по домах і представлявся за чудесного лікаря, що за винагородою може вилічити чарами кожду хоробу. На домагання одного з Львовян поліція Петруса арештувала.

ДИКІ СОБАКИ В АВСТРАЛІЇ.

В австралійськім департаменті Ренмарк появились дикі собаки в такій скількости, що фармери перестали випускати худобу на поле. Влада видала поклик до ловців-добровольців, призначивши премію 5 фунтів стерлінґів за кожного вбитого дикого пса.

ТУРКИ ДІСТАНУТЬ РОДОВІ ІМЕНА.

Дотепер Турки мають лише перші імена і назву по батькові. Приміром Алі бен Юсуф — себто Алі син Юсуфа. Коли ж Алі мати-ме сина, то сей, приміром, буде називатись Омар бен Алі і т. д. Тепер турецький диктатор Мустаф Кемаль Паша хоче завести західний спосіб називання людей, по якому кождий чоловік мав би своє родове імя і до сього придане перше імя. Питання лише в сьому, звідки набрати для кількох мілїонів людей таких родових імен. Кемаль Паша і його дорадники пропонують, щоб родовими іменами вважати ті назви, які часто люде дають „на прищіпку" своїм сусідам і землякам, як приміром: „високий, худий, задорожний, білий, чорний, кривий" і инше, а теж, щоб називати людей по їх званню: кравець, швець, тесля і т. п.

ТАЄМНА ПОСИЛКА.

На стації в Ряшеві вибух вагон, що їхав з Гамбурґа до Києва і був наладований бочками з якоюсь смердячою течею. Показалось, що була це теч до фабрикування трійливих бомб. Вибух був такий сильний, що розкинув залізні бочки на 200 метрів, а вагон опісля згорів. Другий вагон, наповнений тою самою течею, уратовано і затримано на зарядження польської влади аж у Здолбунові.

НЕ РІЖНЯТЬСЯ НІЧИМ ВІД ГРАБСКОГО.

На нарадах польської буджетової комісії над буджетом міністерства освіти — на закиди щодо нерівномірного трактовання чужих національностей у порівнанні з польським шкільництвом — сказав польський міністер освіти Добруцкі, що найліпшою формою шкільництва на „кресах" є утраквістичні (!) школи.

УКРАЇНСЬКИЙ МОЛОДИЙ СКРИПАК ГРАЄ НА РАДІО.

Дня 4 червня в понеділок вечером о годині 7.35 виступить на стації W. G. C. P. Йосиф Снігур. Своїми студіями в послідних 5 роках цей молодий скрипак успів здобути собі щирбку популярність не тільки серед своїх людей, де він виступав на ріжних концертах та підприємствах, але і у чужих. Хто з Українців має радіо, зможе почути свої пісні.

ЗАСТРІЛИВ БРАТА ЗАМІСЦЬ ВОРОНИ.

На фармі яких 23½ милі на північний схід від Мелфорт (Канада) сталося в неділю, 13. травня, нещастя на фармі Дмитра Клуба. Того дня рано в 9 годині 16-літний хлопець взяв кріс 22-калібру, набив і пішов убити ворону. Ворона втікла, отже хлопець поставив кріс під стайню, а сам пішов до коней. Тимчасом прибігли два його менші брати, 10 і 3-літний. 10-літний хлопець взяв кріс і зачас його оглядати. Потягнув курок, опустив і кріс вистрілив меншому братчикови в самий ніс. Нещасливий хлопчик упав мертвий на місци.

ВЕЛИКЕ ОБМАНСТВО.

Філія Банку Польського в Катовицях виплатила якомусь чоловікови на підставі предложеного чеку суму 140,000 зл. Незабаром показалося, що гроші виплачено неправильно, бо чек був сфальшований. Слідство викрило, що гроші побрав караний злодій Андрій Пазь, якого арештовано. Дальше викрито, що Пазь мав спільників, які дали йому тільки 20,000, а решту взяли собі. Однак тих спільників він не хоче видати.

НА УСЛУГАХ ПОЛІЦІЇ.

Польський соціяліст. посол Маріян Маліновскі з Люблина є від 1919 року на службі польської дефензиви. Наслідком його інформацій польська політична поліція перевела масу ревізій і арештовань серед комуністів. Цю неприємну для товаришів посла-соціяліста правду виявила в розмові з одним журналістом Аліція Белціковска з „одинки".

ВУЛЬКАНІЧНИЙ ПОРОХ НА ЗАКАРПАТТЮ.

З Праги повідомляють, що на Закарпатській Україні впав брунатний вульканічний порох, що покрив землю верствою, якої грубість сягала подекуди 2 міліметрів. Аналіза цього пороху виявила склад його аналогічним до складу пороху, що притрусив Східню Галичину. Порох прилетів на Закарпаття з північним вітром.

ЖИДІВСЬКА ЕМІҐРАЦІЯ З ЛИТВИ.

В Литві Жидам видко не добре, бо в останнім часі почалась там масова жидівська еміґрація. Пересічно еміґрує 500 Жидів місячно, удаючись переважно до полудневої Америки та Африки. Тільки невеликий процент іде до Палестини.

ЗАДЛЯ МАРНОЇ ДОБИЧІ.

В лісі недалеко міста Ліпна (коло Варшави) якісь злочинці убили троє людей і повісили на деревах. Жертвою злочину впав богатий господар Баль, один парубок і одна дівчина, всі троє Німці. Слідство ствердило, що бандити вбили їх задля грабунку, однак знайшли при них тільки 40 зл. готівкою і пару чобіт.

ПОЛІТИЧНЕ УБИЙСТВО.

Під містом Вільном найшли убитого чоловіка, що мав відрізані уха, ніс і губи. Слідство викрило, що убитим є Нута Шварцґайт, повновласник виборчої листи ч. 13 (комуністичної). За якусь провину партійна управа засудила його на смерть і три члени партії виконали присуд. Шварцґайта заманили за місто і там застрілили. Арештовано дві особи, однак властивий виновник утік, кажуть, в напрямі Львова. Повідомлено всі поліційні станиці у Сх. Галичині, бо підозрівають, що убийник перекрадається до радянської границі.

АЛЬБАНЦІ В ЮГОСЛАВІЇ БУНТУЮТЬСЯ.

Телеграма з Білгороду, столиці Югославії, з 18. травня доносить, що коло Охріди провадиться завзята битва між югославянськими жандармами і альбанськими повстанцями. В битві згинуло вже пять людей і богато є ранених. Битва провадиться дальше.

БОМБИ ЗА БРАК МИЛОСЕРДЯ.

Бомби експльодували 14. травня під домами ріжних богатих людей в Софії, столиці Болгарії. Підозріння є, що підкинули бомби деякі так звані „патріотичні" організації у відплату за те, що декотрі богаті Болгари не були досить щедрі з датками на жертви недавного землетрусу.

ПОДОРОЖ МОРЕМ ФАТАЛЬНА ДЛЯ ЗВІРЯТ.

До Бостону причалив 17. травня корабель Каблінґа, який віз з Танґаніки, у Східній Африці, дикі звірята для американських цирків. Подорож була дуже бурлива, внаслідок чого 300 звірят згинуло по дорозі.

КИТАЙСЬКІ НАЦІОНАЛІСТИ ГОРОЮ

ПІВНІЧНИЙ ДИКТАТОР ЧЕНҐ ТСО ЛІН ПРАЩАЄТЬСЯ ЗІ СТОЛИЦЕЮ І ЧУЖИНЕЦЬКИМИ ДИПЛЬОМАТАМИ. — НЕ БУДЕ БОРОТЬБИ В САМІМ МІСТІ.

ПЕКІН, 1. червня. — Маршал Ченґ Тсо Лін, що держав столицю Китаю через більше як два роки під своєю владою, прийшов до переконання, що його години вже почислені. На віддалі яких 30 миль від столиці ведеться рішаючий бій між націоналістичною армією а північною. Ченґ Тсо Лін не вірить сам вже в свою побіду. Тому зібрав чужинецьких дипльоматів до своєї палати і розпращався з ними. Вправді він не згадував нічого про евакуацію міста, але таке враження відніс кождий, що бачив його пригноблення. Ченґ Тсо Лін був убраний по китайськи, але дуже просто. В своїй промові підносив він головно те, що він весь час старався охороняти чужинців та що буде те саме робити далі, без огляду на можливости ріжних обставин.

З того винесли дипльомати таке враження, що Ченґ Тсо Лін покидає столицю і відходить до Манджурії. Виходить, що Пекін буде відданий націоналістам без боротьби, через те нема великого страху серед населення. Чужинецька дільниця готується одначе на всякий випадок. Є там около 12,000 чужинецкого війська, найбільше японського.

ПЯТЬ ДЕРЖАВ ШУКАЄ НОБІЛЕ.

МУСОЛІНІ ВИСИЛАЄ З РИМУ ВОЄННИЙ ЛІТАК. — АМУНДСЕН ГОТУЄТЬСЯ ДО ЕКСПЕДИЦІЇ.

ОСЛЬО, 1. червня. — Від завтра начнуться властиві пошукування за пропавшим ґенералом Нобіле і його 18 товаришами, що виїхали на кермовім кораблі Італія, розсліджувати північний бігун і не вернули. До Адвент Бей в Шпіцберґен прибуває саме корабель Габбі, що допомагав Амундсенови і Еелсвортови в полярній експедиції в 1925 році. З корабля здіймуть аероплян, на якім лейтнант Ліцов вибереться розсліджувати територію, до якої не можна доїхати кораблем. Друга партія вибереться з псами, яких привезено рівнож на тім самім кораблі.

Кромі того з Риму вилетів великанський італійський воєнний аероплян, який буде зі свого боку допомагати ратунковій акції. Росія розсліджує свою полосу аж до Нової Землі, а рівнож Швеція і Німеччина зголосили свою участь в тій акції.

ЖИД ОБВИНУВАЧУЄ НІМЦЯ О САБОТАЖ.

БУДУТЬ ДОКАЗУВАТИ ЧУЖУ ІНТЕРВЕНЦІЮ. — СМІШНІ І ТРАГІЧНІ СЦЕНИ ПРОДОВЖУЮТЬСЯ.

МОСКВА, 1. червня. — Процес проти донецьких шахтярів продовжується і кидає все нове світло на цілу ту серпанком тайни закриту справу. Сегодня зізнавав один з обжалованих трох Жидів, на імя Абраґам Башкин. Його зізнання мають бути так важні, що їх поділено на пять частей. На самім останку будуть розпитувати його про саботаж з боку німецьких інжинірів. А якраз тою частиною публика найбільш зацікавлена. Тому відходила вона з незадоволенням з сегоднішної салі розправ, бо не дізналася всього. А другим разом тяжко буде дістати тикет на розправу. Сегодня признався Башкин тільки до цего, що інжинір Ваґнер, Німець, вчив його, як попсути турбіни.

Між другими обжалованими Еліядз, з Грузії, боронився тим, що він від 1925 року вже комуніст з переконання, а перше не вірив в комунізм, тому шкодив владі.

А бідний Антонов попався в руки прокуратора тим, що хвалив свого друга, з яким забавлявся, пив і грав на скрипці, а той друг видав саме судови найгірше свідоцтво про Антонова.

НЕБЕЗПЕКИ НАУКОВОЇ ЕКСПЕДИЦІЇ.

ДЕРЖАЛИ ЇХ ЧЕРЕЗ РІК В НЕВОЛІ. — ЧУДОМ ВИРАТУВАЛИСЯ З РУК ТИБЕТАНСЬКИХ МОНАХІВ.

КАЛЬКУТА, 1. червня. — Капітан Фільхнер, німецький дослідник, що вибрався перед двома роками розсліджувати Тибет, вернувши з дороги, розповідає тепер про великанські труднощі, з якими треба було експедиції боротися. Там, де мали бути ріки і вода, були пустині, а там, де мав бути англійський військовий ґарнізон, знайшли тибетанських монахів, що їх забрали в полон і держали через рік. Тільки завдяки тому, що вдалося їм тайним способом повідомити про це англійський уряд, той послідний вимусив на Даляй Лямі, що він дав експедиції змогу видобутися з неволі.

ТІРПІЦ ЗА ФРАНЦУСЬКО-НІМЕЦЬКИМ ЗБЛИЖЕННЄМ.

ФРАНЦІЯ І НІМЕЧЧИНА МУСЯТЬ ЖИТИ В МИРІ. — ВІД ТОГО ЗАЛЕЖИТЬ СПОКІЙ В ЕВРОПІ.

ПАРИЖ, 1. червня. — Французькі часописи передають інтервю з адміралом Тірпіцом, що був головно-командуючим німецькою фльотою підчас світової війни. Був він заразом типовим представником пруського мілітаризму.

Тірпіц заявляється тепер за цілковитою згодою з Францією. Він каже, що Німеччина зреклася добровільно Альзації і Льотарингії, але ніколи не зречеться Надренії, яка повинна бути як найскорше звільнена з французької окупації. Не вірить одначе в такі фантазії, як Паневропа, де у всіх європейських державах панувалаби одна мова і одна цивілізація.

АВСТРІЯ В КЛОПОТІ ЧЕРЕЗ АМЕРИКУ.

ВІДЕНЬ, 1. червня. — Австрійський премієр Зайпель не крився перед парламентом з клопотом, який спав на Австрію через те, що послідний Конґрес Злучених Держав не ухвалив закона в справі забезпечення австрійської міжнародної позички на суму 100 мілїонів марок. А без тої позички Австрія не зможе повести своєї відбудови, ні вивязатися з попередних фінансових міжнародних зобовязань.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 0, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Oorder.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ПОДІЇ ПРИГАДУЮТЬ ПОНЕВОЛЕНИХ

Перед французьким державним судом ставало недавно чотирох Альзатців, обжалованих за заговір проти Франції.

Колись вони належали до Німеччини, а перейшовши по війні під французьку владу, вони стали домагатися не відорвання від Франції, як се їм закидає французький уряд, але певних прав у межах французької держави. Вони є по більшости римо-католики, і їм чужий французький закон про розділ держави від церкви, бо при тій системі релігію вчать тільки в церкві. Кромі сього, хоча вони не були вдоволені з пруської політики, то нині вони не вдоволені з того, що Франція накидує їм французьку мову, заставляючи їх силою покидати їх рідню мову, що є говором німецького язика. Вони не люблять навіть французької римо-католицької церкви, бо альзатські католики вживають при богослуженню латинську, а французькі католики французьку мову. Отже навіть якби Альзатців злучити з другими католиками Франції в одну церкву, то й там вони почувалисяби чужими. Через те й не диво, що сі Альзатці стремлять до автономії, себто самоуправи в ріжних справах.

Та Франція, накричавшися до охрипу підчас війни про гнет Прусаків над Альзацією та добившися остаточного прилучення Альзації до Франції, не хоче тепер перед світом признати, що мешканці Альзації не такі дуже скорі зіллятися з французьким пнем, як про се горлали Французи. І Франція, що вчора славилася своєю любовю до свободи, нині почала гнобити нещасних Альзатців. До чого доходить сей гнет, видно з того, що невинне стремління до автономії представляється за роботу, звернену до розбиття французкої держави. Зовсім, як далі на сході прокураторія служанки Франції, Польщі представляє українські стремління за своєю державою за наємницьку роботу в користь Москви або Німеччини.

Французький суд признав обжалованих винуватими. Але вердикт викликав серед населення зовсім друге враження, як собі сього бажала Франція. Коли вердикт проголошено, товпа симпатиків у салі судовій влаштувала засудженим овацію, а в кілька днів опісля двох з них вийшло при виборах послами до французького парляменту.

Видно, гнет викликує всюди однакові результати. Замісць душити природні стремління людий та народів, він ще більше гартує їх у завзяттю та боротьбі.

На гнет не може собі дозволити навіть той народ, що лишень учора протестував проти гнету самий. Гнет робить неславу в світі навіть учора тільки угнетеному народови і показує пальцем на гнобителя як на того, що каламутить мир світа та наражує світ на нове кровопролиття.

Др. Остап Грицай (Відень).

ЗІ СВЯТОМ ГЕРОЇВ НАРОДУ

„...А ви Україну ховайте:
Не дайте матері, не дайте
В руках у ката пропадать!
Од Конашевича і досі
Пожар не гасне, люде мруть,
Конають в тюрмах, голі, босі...
...В ярмі у Ляха..."
..Т. Шевченко (Гайдамакич
Т. Шевченко,
(Гайдамаки, V.).

Побіч річного Свята Української Державности, шанованого українськими громадянами з кожним 1. листопада на знак живучости української державної думки та нашиx змагань до **повної незалежности Української Землі,** обходимо від ряду літ з кожним празником Зелених Свят ще і Свято Героїв Народу, даючи доказ нашої памяти про їх подвиги, про їх жертву за вітчину прикрашуванням могил упавших та датками на українських інвалідів. І ці зеленосвяткові обходи в нас — це теж одно з наших найкрасших національних свят, бо й вони свідчать про те, що ми, Українці, ніяка заглухла етнографічна маса без свідомости свойого національного минулого, національної гідности та своїх національних завдань, а нарід з твердим почуттям свойого я та з державно-творчими ідеалами. Ніхтож того національного я народу та його державно-творчих змагань не репрезентує свідоміше і красще над тих, що стали жертвенними подвижниками народнього геройства на боевищах крівавих розправ з ворогом, зі зброєю в руці, ціною власної крови і власного життя. І хочби деякі сучасні соціяльні течії з їх засадами безумовного зрівнання суспільних мас під аршин одної-одинокої соціяльної програми й не знать з яким презирством відносилися до культу лицарського геройства оборонців нації і націоналізму, то ніколи не зможуть вони знищити його найтлибших основ в народі там, де не йде про культ „героїв" крівавого імперіялізму та царсько-королівської деспотії, а про героїв-оборонців Рідної Землі перед ворогами її вольного істнування. Розуміє те гаразд і наш простий нарід, даючи доказ цього розуміння саме тим прекрасним шануванням памяти своїх героїв в Зелені Свята, яке таким освідомлюючим чинником зазначується в життю наших суспільних низів. І знає добре й наш простий нарід, що геройство рідних борців за його волю та честь треба нам цінувати тим висше, що ті герої останніх визвольних боїв України — це здебільшого його наймолодше покоління, молоденькі, в богато випадках ще зі школи не відпущені хлопці, не привиклі ні орудувати зброєю ні стояти в страшнім пеклі боевого хаосу, а проте повні молодечо радісного запалу — життям волю здобувати.

Як кажеться в тій гарній стрілецькій пісні:

„Питається вітер смерти,
Кому треба нині вмерти?
Гей, гей, гей!
Кому треба нині вмерти?
„Треба вмерти молодцеві
Та січовому стрільцеві —
Треба вмерти, світ прощати,
Життям волю здобувати".

І ті наші молоденькі герої — вмирали. Славно, без ваги, без жалю, зі зброєю в руці, з іменем України на смертельно блідих устах, в муках нечуваної военної грози скрізь, куди їх завзивав голос окрівавленої ворогом Рідної Землі до очайдушного бою за волю. В Галичині, в Карпатах, під Львовом, за Збручем, на Великій Україні, в пекольних „чотирокутниках смерти", в боротьбі з московськими арміями всіх красок та з дикими бандами грабіжних польських різунів, злодіїв та розбишаків. І щоб там і не далося сказати про промахи, похибки і прогріхи самого проводу, то слава геройства молодих воїв Рідної Землі лишаться на завжди без тіни і скази. Нехай, що реальний вислід їх несмертельної жертви зводиться сьогодня тільки до величавого спомину як звязку нової геройської традиції в народі та оживотворення державно-творчих змагань нації. В розвитку визвольних стремлінь поневоленого народу цінуються й усякі пораження і невдачі на рівні з перемогами як постепенні етапи на шляхові до оконечної мети. Кожна пролита крапля крови тут підмулює твердий граніт мурів неволі. Кожна героева могила видвигається грізним дороговказом до дальшої боротьби. Кожний прогомонілий стон упавших відгомонює в душах народу віками цілими боевими гимнами майбутнього.

І в тому великанське значіння всякого геройського подвигу, всякої геройської традиції народу й без огляду на те, з якими реальними досягненнями вяжуться вони в межах даного часу.

Культурні народи світа вже з давніх давен уміли оцінювати гаразд значіння геройських подвигів у свойому минулому, видвигаючи скрізь видимі знаки своєї пошани для них та повної пієтизму памяти про них. Подивімося тільки на міста передових народів в Европі — скількиж тут монументів, памятників та подоб героїв народу в ґранаті й у марморі, в залізі й криці! Вони здебільшого найкрасші приоздоби даного міста, своєрідні сторожі слави й найглибшої душі народу, неписані книги його історії та наче мовчазний заклик до чужинця, приглянутися їй ближче. А в нас? В нас уже Шевченко, спогадуючи подвиги преславної Гайдамаччини, співав про те, як мало шанується в нас память рідних героїв, як мало дбаємо про збереження видимих знаків їх колишнього істнування.

„Де їх могили? Де лежить
Останок славного Богдана?
Де Остряницина стоїть
Хочби убогая могила?
Де Наливайкова? Нема!
Живого й мертвого спалили!
Де той Богдан, де та зима?
Інгул що-зиму замерзає,
Богун не встане загатить
Шляхетським трупом. Лях гу-
[ляє!..."
(„Гайдамаки", V.).

Справді — миж не здобулися ще й до сьогодня на гідний памятник для самого Шевченка, і Франкові мабуть довго прийдеться ждати на відповідний його величі монумент — а про Наливайка, Богуна й Тараса Трясила вже й не говорити! Внурені в нашу довговічну, невольницьку буденщину, в наші славетні межиусобиці, партійні ворожнечі та гризні, а з другої сторони завжди в невольницькій залежности від якогось чужинецького пана, що наказує нам, кого нам вільно, а кого не вільно шанувати, ми довго не вміли ми й не вміємо ще й сьоройських традицій, як слід. Не вміли ми не вміємо ще й сьогодня плекати їх з усім розумінням їх ваги для нашого культурного життя, і ще й з цього погляду не стоїмо на рівні з иншими культурними народами. Героїчні подвиги нашого минулого позбавлені по найбільшій части не тільки монументальних памятників з мармору чи з граніту. Вони і в области нашого письменства й нашого мистецтва не діждалися ще гідного прославлення, бо наша історична епіка, наш історичний роман і наша історична драма таксамо як і наше історичне малярство та історична скульптура з нечисленними вимками не вийшли ще поза міру пересічности. Українська дитина виховувалася за Габсбургів і Романових з правила не в дусі вщерть національнім, в розпізнаванню діл славних прадідів та в пієтизмі до них, а в несвідомости й незнанню рідного минулого України, зза чого і все те, що назватиб **історичним чуттям, історичною свідомістю,** в нашої пересічної людини дуже слабке, і відбивається відемно в усіх ділянках нашої національної творчости. А що з того, що історичні традиції в народі є, коли їх не вихісновується гаразд передовсім в **політичнім** життю? Звернув уже на те увагу наш відомий учений, **др. Степан Рудницький,** коли у своїм творі: **„До основ українського націоналізму"** (1923) писав:

„Є вона, ця історично-політична традиція, серед нашого простолюддя! Вона зглядно дуже сильна й сама по собі дуже гарна. Коби найшовся в нас протягом останніх десятиліть, коли не державний муж, то бодай гурток спосібних людей, що змігби використати цю традицію простолюддя для політичних цілей української державности! Та на жаль, не найшовся у нас ні такий чоловік, ні такий гурток. Шевченко, почасти і Франко використали цю народню традицію у своїй поетичній творчости, Драгоманів у своїх суспільно-політичних працях... Та українська інтелігенція останньої третини століття не вміла піти далі цими шляхами, котрі їй вказували згадані творці нинішнього українства. **І на цьому полі, на жаль, бачимо, що український інтелігент стоїть позаду українського простолюдина"** (ст. 85/86)*).

Але не тільки до глибшого звязку з традиціями минулого закликає нас зеленосвятне торжество вшанування могил Героїв.

Шануючи подвижників наших великих визвольних подвигів, не сміємо забувати теж тих, що поклали свої буйні голови за народню справу не в бурунах широких національних рухів, а як поодинокі борці проти лютого ворога, як самостійні почином носії революційної ідеї. Я думаю тут про такі геройські жертви революційної роботи, як **Мельничук, Шеремета і Крупа,** як **Луцейко, Скочиліс, Павлишин, Коваль, Рос,** а далі **Ольга Бесарабова.** Всеціле пожертвування таких людей таксамо не доцінюється в нас як завязок нової революційної традиції в народі, як не доцінюється в нас ваги революційної роботи взагалі. Ірляндці або Македонці нпр. вмілиб цілком інакше оцінювати та використовувати всі польські звірства, звязані з кожним, названим тут іменем. Летючки та карточки з малюнком даної жертви та місця її смерти розходилисяб по всій Европі з поясняючими текстами в головних мовах континенту, доходилиб і за океан, скрізь туди, де новітня культура викликує відразу до катів, а зацікавлення пригнобленими й симпатію до них. Ми йнакше. Ми й між власним громадянством не всилі поширити наших же таки летючок революційного типу, а щож допероа в широкому світі! Але нема й чого дивуватися такому низькому станові нашої революційно-визвольної пропаганди, коли за тими людьми, що жертвуються в нас для неї, не стоїть ще на рідній землі одною лавою все громадянство України. **Як жеж инакше виглядає відгук, який наша революційна робота находить між жертвенним українським громадянством в Америці! Які повні національної свідомости й гідности є приміром мужні голоси читачів нашої „Свободи" у відповідь рабській, безхарактерній та зрадницькій „Орієнтації на Захід"** „Українського Вістника", в Ню Йорку. І я певний, що те наше високо ідейне, своєю жертвенністю для народньої справи таке світло-примірне громадянство України в Америці, віднесеться і до всіх питань, звязаних з зеленосвятним культом наших Героїв, із взірцевою увагою.

Між иншим і до питання допомоги українським інвалідам. Вони — живі свідки національного геройства, і про них треба нам таксамо думати, як і про тих, що впали. Поміщена недавно у „Свободі" пригадка гром. **Василя Кіщака** (Тейлор, Па.,) — в ч. 82. з 9. IV. ц. р. щодо будови дому для Українських Інвалідів у Львові коштом американських Українців, велить нам надіятися, що цей прекрасний замисл зможе в своїм часі і справді здійснитися. Тихже інвалідів в нас, як зареєструвала Головна Рада **УКТОНІ** у Львові, 862. А це краєве Товариство Опіки над Інвалідами певно не змоглоб довершити того, про що читаємо в його звітах і покликах, колиб не допомога американської України, яка становить майже половину всіх жертв.

І це найвеличавіший доказ пошани для нашого геройського минулого, памяти наших Героїв і несхитности в розбудові нових основ до дальшої геройської боротьби за власну державу. Духи борців Рідної Землі кличуть до нас нині: — **Не забудьте, за що пролили ми нашу кров під прапорами Вольної, Незалежної, Соборної України!**

*) Підкреслення автора. — О. Г.

В. Кедровський.

1917 РІК.

(123)

В той час українські військові частини, що зберігали повну дисципліну і порядок, були в більшій своїй части розкидані поза межами України, де вони, гублячись в загальному морю анархії, теж не могли дати великої користи для підтримання порядку. Крім того заходячі до них відомости про ту руїну, що на їх рідній землі сіється чужинцями, викликали в них занепокоєння та хвилювання. Реагували вони на ці відомости досить нервово й лише сила національної дисципліни та авторітет своїх національно-військових організацій стримували їх від самочинного вирушення на Україну. Пригадаю для характеристики настроїв Українців-вояків, що були поза межами України того часу, одну з сотень резолюцій, надісланих до Ґенерального Комітету й Центральної Ради, з неодмінним проханням скорше перевести українські війська на Україну, замінивши ними московські: „Екстренне загальне зібрання української військової громади 8-го гренадирського Московського полку, вислухавши доклад голови зібрання тов. Савчука про сучасне становище Росії, а особливо України в звязку з руїною російської армії, одноголосно постановило: всіма силами стати на оборону російської революції й своєї рідної Неньки — Вільної України. Геть анархію й каламутну роботу темних сил — зрадників батьківщини й волі. Хай кожен товариш, син вільної України, а особливо брати-Українці памятають, що руїна й занепад вільної революційної армії є загибель для здобутків волі. Хай кождий товариш, син вільної волі, не страшиться сказати баламутові й зрадникові: руки геть!...

„Домагаємось негайного відіслання Українців-вояків в окрему, в полку, боєву одиницю і, як тільки буде можливість, відправити для стримання ворога проти України й захисту її від руйнування"...

Генеральний Комітет, Фронтова Рада Північного фронта й ради XII армії вже довший час домагалися, щоби було переведено на Південно-західний фронт з північного 21-ий український корпус. Принціпова згода з боку відповідних вищих російських чинників уже давно була, але справа все таки гальмувалась, хоч декілька разів були випадки, коли в півночі війська перекидались на Україну. Корпус цей був прекрасно дисциплінований та мав дуже добрий командний склад, з яким жив дружньо, з повним довірям, хоч в більшости офіцири були неукраїнського походження. Українці-вояки ставилися до свого командного складу, хоч і неукраїнського, підкреслюю це, з повним довірям, тому, що той не чинив перепон до українізації корпусу, а навпаки, всіма силами допомагав йому. Двацять перший корпус до війни стояв у Київі.

Українізація цього корпусу почалася з того, що делеґація від вояків-Українців, яких було в корпусі до ¾, звернулась до свого командира, ґенерала Парського з проханням згодитися на українізацію корпусу. Ґенерал Парський поставився до цього не вороже, уважно й звернувся до командуючого XII-тої армії з таким рапортом: „До мене звернулись українські організації полків корпусу з проханням, щоб розрішити Українцям орґанізуватись в окремі військові одиниці.

„За цей час революції Українці відзначались від инших салдатів своїм спокійним серіозним відношенням до революційних подій, великою рівновагою й дисциплінованістю, а також чуттям глибокого, щирого націоналізму в кращім розумінню цього слова. Так, вони ні разу не зверталися з вимогами й не розпочинали ніяких самочинних і самовільних виступів, але завжди попереду просили дозволу й провадили свою працю лише за згодою й ухвалою начальства. В цей момент, дякуючи своїй зеднаности й серіозному відношенню до того нещастя, яке тепер переживає батьківщина, вони виявляють з себе дуже корисний боєвий матеріял, який може вирости у велику силу, колиб уміти ним керувати.

„На основі всього цього я гадаю, що зовсім булоб можливим виділити Українців на першім часі в окремі роти в полках та іменувати їх „українськими". Цим буде надана певна сталість самим полкам. А надалі розвиток цієї орґанізації довести до батальонів в межах полків і батерій в межах бриґад і відповідних частин спеціяльних військ. На мою думку загальна справа від цього тільки виграє".

На рапорті цьому командуючий XII армією поклав таку резолюцію: „Вполнѣ соґласен с мнѣнієм ґенерала Парского. В спеціяльних войсках Украінцев можна сґрупіровать в зводи ілі станції (телегр. роти). Ґенерал Данілов, 20 іюля 1917".

Так почалась українізація цього корпусу, в якому жадних ексцесів і „недоразуменій" на національному ґрунті до часу повної його загибелі не було.

Взагалі справа з українізацією армії приходила скрізь „безболезненно", де на чолі війська були ґарні боєві ґенерали, а не полковники революціонери-еміґранти типу Оберучева, або инші політикани.

Дальше буде)

Лікар (до служниці): Алеж, Ганю, та тут у ждальні на кріслах пороху на палець грубо!

Наймичка: Щож я тому винна, що до пана доктора майже не приходять пацієнти та не сідають тут у ждальні!

ЗБИРАЮТЬСЯ ЧОРНІ ХМАРИ

(Оригінальна допись до „Свободи").

III.

(„Союз Рад. Републик" готується до оборонної війни. — Гостина афганістанського короля в Москві: він орієнтується на Захід. — Зрілість політична: не нарушувати загальної національної солідарности. — „Таймс" про федерацію наддніпрянської України з Польщею. — Анґлія не вірить в недовгий вік „Рад. Союзу", і тому зброїться та позискує для себе малі державки. — Запрошення Вальдемараса до Лондону. — Федерація з Польщею — рівнається поворотови дідичів. — Відповідь на це „обрізи" та „довбут тати", зглядно „дзядка", — „Байбардзо" Англійців — а важне — розвалити суперника. — Гарні отже вигляди для самостійної України. — Уряд А. Лівицького не доріс до того. — Деморалізація Волиня Петлюрівцями. — Війна тепер — не лежить в нашім інтересі. — У „Совітів" нема ще газової „самовистарчальности" — Вибух конфлікту — як не тепер то в четвер, бо тут іде о два противні собі світогляди).

Що Союз Радянських Републик готується цілком серіозно до війни (докищо — до оборонної війни), це мож було побачити і підчас недавної **гостини короля Афґаністану у Москві.** Афґаністан — країна невелика і не має більше як 8—9 міліонів людности. Але її положення поміж двома радянськими републиками, Персією й англійськими Індіями — робить з неї дуже важний терен на випадок війни. Край це гористий — а людність дуже воєвнича — докищо настроєна ворожо зглядом Англії. Король Аман-Улла переїхав в послідних місяцях всі важнійші держави Европи — а кожда з них старалася йому приподобатись, та обсипувала його подарунками. А він віддячувався, — ордерами, плащами та титулами. І так у Варшаві — навіть пепесівцеви і маршалови сойму, Дашинському дарував червону манту, до котрої є привязаний титул **князя Афґаністану.**

І Совіти приняли його та його почот з великою парадою, дарма, що це цар, а большевики свого царя таки без суду розстріляли. Але „політика" много може — отже і тут так було.

Підчас банкету в його честь підніс один радянський достойник тост в честь Аман-Улли і зазначив в своїй промові, що так Радянський Союз краями, то повинні вести й

як і Афганістан є восточними спільну політику.

На це відповів по перськи король, що він приязнь Радянського Союзу високо цінить — однакож він постановив внести у свою вітчину передовсім **західно-европейську культуру**, з котрою власне підчас своєї подорожи старався передовсім запізнатись.

З нагоди побуту того короля в Москві устроїла військова управа також велику військову параду, підчас котрої мала відбутись торжественна передача **55-ти воєнних** літаків, куплених з „публичних складок — в її посіданнє. Мало це статись під окликом: **„Отце є наша відповідь Чемберленови!"**

Коли ж довідався Аман-Уллаг про **такий плян**, котрий бувби **явною ворожою** демонстрацією проти Англії — то попросив радянського уряду — щоби тої передачі підчас його присутности не роблено. Очевидна річ, що його бажання сповнено — хотя впрочім не знати чи — і які потайні договори поміж обома сторонами заключено.

Сама однак справа з демонстративно переданою 55-ти нових літаків, получена з виразним зазначенням ворожого настрою проти Англії — є явним доказом, що радянський уряд дуже добре бачить ті чорні хмари, які над ним збираються — і готуеться, щоби надходячій небезпеці дати як найсильніший відпір.

А що небезпека грозить — це видно хочби з самої навіть англійської преси, котра все визначалася змислом для дійсного, реального і котра не любить бавитися в фантазії, але уміє числитися з істнуючими обставинами та витягати з них відповідні висновки. Своїм боком вона вміє також **зручно заслонити** властиві **пляни** свого уряду, котрим — хотя нераз їх і критикує — то ніколи їх киданнем колод під ноги урядови не зупиняє.

Це і є одним з характеристичних ознак **політичної зрілости даного народу**, яку бачимо також у близше до нас століття **Чехів**, котрі задля партійної ненависти чи завзяття — ніколи **не нарушать** **загальної національної солідарности**.

І так в лондонськім щоденнику **„Таймс"**-і появився недавно цілий ряд статей про те, що урядові й радикальні (?) польські кола не бажають війни зі Союзом Рад. Соц. Републик, але за те одні й другі сильно вірять, що той большевицький Союз скорше чи пізнійше (в тім і діло! — Ред.) розложиться, а в результаті цего розкладу **надніпрянська Україна**, то є — теперішна Українська Соціялістично-Радянська Україна — **сфедерується з Польщею**. (Блаженні вірующі! Ред.). Після „Таймс"-у — польські правлячі і-зближені до них кола вже тепер ведуть оживлену діяльність в напрямі реалізації тих сподівань.

Виходить таке, немовто і редакція „Таймс"-у також того переконання, що Радянський Союз вже довго не дотягне, але мусить незабаром розлетітися. Ніхто однак, знаючий реальний спосіб думання Англичан, не повірить, щоби вони й справді були того погляду на теперішне положення в державі Рад, тим більше, що і вони мають дуже добру розвідчу службу, дарма, що офіціяльних дипльоматичних зносин тепер з Совітами не удержують.

Коли би й справді англійський уряд вірив в недовгий вже вік Радянського Союзу — то нащож би того зброєння по стороні Англійців, на що тих забіганнь коло тих малих державок надбалтійських, що сусідують з Радянським Союзом, нащо тих торжественних **запросин**, звернених до премієра маленької Литви **Вальдемараса***), щоби зволив вселаскавійше прибути **до Лондону** в гості?

Видно з всього, що англійський уряд не хоче спуститися лише на сам природний розвій подій, котрий ще не знати, у який напрям звернеться — але що навпаки — він хоче чинно вмішатись в ті події при помочи своїх дреднавтів та тенків та при помочи своїх, як їх назвала „Правда", васалів, до котрих і Польщу зачисляє. Зате позволяє тій остідній снувати мрії про **сфедеровану** з нею правобічну **Україну** — хоч преці вже є настільки поінформований, що великоукраїнський селянин бачив би в такій федерації і польонізацію і кольонізацію і що найважнійше: **поворот давних** польських та російських **дідичів**. А такий поворот означав би відобрання від селян панських земель, на що вони в жаден спосіб добровільно не згодяться, але витягнуть з острішків захованi перед большевиками свої **„обрізи"** (рушниці), а тоді повториться на велику міру „повстатати", чи там „дзядка" з Київа, як то вже раз було перед неціліми десятьма роками.

Остаточно Англійцям це „байбардзо" — а йде їм передовсім о те, щоби за всяку ціну розвалити того великого суперника на востоці, без огляду на це, чи він є „Союзом Радянських Републик" — чи царською Росією.

У всякому разі відбудовувати стару царську Росію — нема для Англії ніякого інтересу — і щодо того всі надії чорносотенних російських емігрантів є побудовані просто на леду. Англія не дурна на місце одного суперника двигати нового, може ще сильнійшого і більше небезпечного для неї як доперішний.

Противно — в її інтересі є розбиттє того суперника на части, а тому і **концепція самостійної України** є для неї дуже до приняття, тимбільше, що дві самостійні держави: Україна і Польща будуть кріпше держати в шаху оставшу ще решту Росії, ніж Польща сягаюча по Дніпро — наражена на безперестанні бунти правобічних Українців, шукаючих собі союзників не лиш на лівім боці Дніпра, але і в самій Москві.

І колиб Англія і справді бралась тепер серіозно до розвалювання теперішної — скажім просто, без прикрас — московської держави — то лучається знову для Українців прекрасна **нагода** видвигнути на порядок дневний світової політики основання **самостійної української держави**.

Але хтож де **має** зробити? „Таймс" пише, що правлячі польські кола вже тепер ведуть оживлену діяльність, щоби на випадок розложення Радянського Союза — сфедерувати надніпрянську (цілу?) Україну з Польщею. — Діяльність та — як знаємо — полягає на попиранню петлюрівських недобитків з Андрієм Лівицьким*) на чолі, та їх часописи „Українська Нива" — котра веде хрупівську політику на лівнічно-західних (Волинь і пр.) землях України на велику скалю. А. Лівицький і ген. Сальський приготовили вже навіть потрібні „штаби" для будучого **українського легіону під польською командою**.

Деморалізації — яку завели Петлюрівці на згаданих землях — не можна собі навіть представити — і то передовсім на тій Волині, котра в р. 1922. не вибрала ні одного польського посла!

І чи мож по тій банді хочби на мінуту сподіватися, щоби вона на випадок воєнного конфлікту спромоглася на концепцію самостійної української держави?!

„Дарма праця!" скажемо за Шевченком і тому цілком не лежить в нашім інтересі, щоби вже тепер приходило знову до якого воєнного конфлікту на наших землях. — Він би знову заскочив нас неприготованими так як це було перед **14** роками. **„Історична передишка" є ще за коротка**, робота освідомлююча занадто не вистарчаюча і там і тут, а „русотяпство" московських централістів псує і те, що досі доброго зроблено.

Англія однак хоче заскочити совіти ще тепер, заки вони доповнять своє зброєння — іменно щодо літаків та **„газового"** заосмотрення, котрому ще **далеко до „самовистарчальности"**.

І тому — хто зна — може вже найблизші місяці принесуть нам великі несподіванки, або радше сповнення сподіваних.

А коли не тепер — то в четвер, то на другий рік, але найрішучий конфлікт мусить вибухнути, а то тим більше, що **суперечність** інтересів стоячих на ворожих становищах держав є тепер далеко **більша** і гострійша ніж заходила вона **в р. 1914.** поміж антантою й державами осередними.

Іменно — крім суперництва інтересів на азійськім континенті маємо тепер до діла і з суперництвом далеко глибше сягаючим: з **суперництвом** між двома цілком собі **противними світоглядами: капіталістичним і соціялістичним** у формі теперішного російського большевизму.

Іван Наконечний.

*) Коли я його перед десяти роками в Берліні пізнав — він звався ще Вальдемар-ом, — „ас" — це вже патріотичний литовський додаток. — Авт.

*) Він і до Аман-Уллага вислав ноту! — Автор.

П. Куліш.

„СОЛОНИЦЯ".

„Буйні вітри, буйні
Осипають жито:
Добра доля тим судилась,
Що з гармат побито.
Нежатії ниви
В нівець обернулись:
Тяжке лихо тим судилось,
Що з войни вернулись!
Сумно дощі, сумно
Зерно прибивають;
Ой без батьків маленькії
Дітки виростають.
Виростайте, діти,
В щасливу годину,
Ой, рятуйте-визволяйте
Ще раз Україну!

Здібний до всього. 50-літня жінка хоче розвестися зі своїм чоловіком. У суді подає ріжні неумотивовані причини для розводу.

— То все небилиці, — каже судья — таж ваш чоловік каже, що любить вас.

— То дуже можливо, пане судья — каже вперта жінка — він такий драб, що і на це може бути здібний.

— Я знав маляря, що так природно малював павутиння, що наймичка думала, начеб то було справжне павутиня і півгодини старалася змести його!

— То неправда!

— Чому ні?! Вір мені, є такі малярі.

— Так, але нема таких наймичок.

КОМУНІКАТ

Комітету Оборони Української Греко-Католицької Церкви.

Дня 27 мая Комітет Оборони Української Греко-Католицької Церкви відбув в місті Филаделфії наради, на яких піддано основній дискусії цілу дотеперішню діяльність Комітету. Цілий комітет прийшов згідно до того переконання, що він не всилі вивязатися з тих завдань, які на него наложив Церковний Конгрес, що відбувся в Филаделфії ще 29 грудня 1926 року. Комітет старався держатися тої дороги, яку намітив Конгрес і добивався в своїй церкві своїх національних прав та прав громад до їх власного майна — в повній льояльности до Апостольської Столиці. Та, на жаль, заходи Комітету, як усні так і письменні не знайшли зрозуміння ні в Апостольського Делегата у Вашингтоні, ні в Римі. Супроти цего, що комітет прийшов до переконання, що йому далі неможливо продовжати дальшу роботу по тім шляху, який вказав Комітетови Конгрес, рішено:

1) Зліквідувати Комітет Оборони Української Греко-Католицької Церкви в такім виді, як його покликав до життя Церковний Конгрес дня 29 грудня 1926 року.

2) Разом з тим Комітет заявляє, що він приняв до відома істнування Українського Церковно-Народного Комітету. Комітет просить ті церковні громади, що ведуть або будуть вести боротьбу о добуття свого церковно-народного майна, звертатися до цего нового Комітету за дальшими порадами і вказівками.

3) Комітет рішив себе зліквідувати не скликаючи нового Конгресу тільки з огляду на великі кошти такого Конгресу. Колиб одначе поважнійше число церковних громад, себто принаймні одна третина тих, що були заступлені на Конгресі, бажали собі цего Конгресу, просимо подати Комітетови щодо цего відповідну заяву найдальш до кінця червня 1928 року. Коли громади заявлять ся за Конгресом, Комітет такий Конгрес скличе.

За Комітет Оборони Української, Греко-Кат. Церкви:
Т. Грицай, предс.; **М. Кощюк**, заст. предс.; **М. Дармограй**, секр.; **І. Ваверчак**, кас.; **Г. Пипюк**, **І. Іванишин** і **М. Біян** контрольна комісія.

ЗАЯВА.

Українського Церковно-Народного Комітету.

Згідно з проголошеною в часописях заявою підписаного Комітету з дня 9. лютого с. р. і в звязку з Комунікатом Комітету Оборони Української Греко-Кат. Церкви з дня 27 мая, подаємо:

До відомости всіх українських греко-кат. громад в Злучених Державах, що **Український Церковно-Народний Комітет** уконституувався в слідуючий спосіб:

о. Петро **Середа**, предсідатель; о. Иосиф **Пелехович**, секретар; о. Александер **Улицький**, контрольор; п. Іван **Ваверчак**, касієр; п. Григорій **Пипюк**, радний.

Подаючи це до відома церковних громад, просимо їх звертатися далі до Комітету з повним довірям у всіх справах, які мають якунебудь звязь з тою боротьбою, яку провадить український нарід в Америці в обороні свого церковно-народного добра і тих слушних прав, які йому в його церкві належиться, як також і в ціли охорони своєї церкви від ворожих нашому народови і нашій церкві впливів.

Всякі письма належить слати на адресу о. секретаря.

За Український Церковно-Народний Комітет:

о. Петро Середа, предс.,
114 Chestnut St., Shenandoah, Pa.
о. Иосиф Пелехович, секр.,
1046 Fullerton Ave., Allentown, Pa.
о. Алек. Улицький, контр.,
217 5th St., Jersey City, N. J.
Іван Ваверчак,
780 State St., Perth Amboy, N. J.
Григорій Пипюк,
159 Tilghman St., Allentown, Pa.

ІСТОРІЯ ОСЛА

Гумореска

Віктора Ракоші.

I.

Одного осінного ранку входить до моєї світлиці господар, у котрого я жив, і стоїть з дуже заклопотаним видом.

— А що там, дядьку?

— Ей, каже, що аж сказати встидно.

— Ну, кажіть.

— Сеї ночі вкрали мені осла.

— Зі стайні?

— Ні, з огороду.

— А по щож ви його через ніч лишили в огороді?

— Стайня маленька, душно там. А осел завсіди штовхав коров. Що мені тепер робити, паночку?

— Що? Ночуйте самі в стайні і штовхайте коров у ночи, а то ще й вони доміркуються, що ви не вмієте пильнувати своєї худоби.

— Про мене, нехай собі корови думають, що хочуть, коби мені тільки осла відпитати.

— Ідіть питати, може й відпитаєте.

— Я вже дав знати шандарам.

— Ну, то чекаймо терпеливо.

Минув місяць. Я готов був ще й далі чекати терпеливо, але Яким не хотів.

— А-гій! Та що я так буду чекати божої ласки. В пятницю в місті ярмарок, піду там куплю нового осла.

II.

В пятницю ще не світ, не зоря, а вже мій Яким Пятак, перекинувши уздечку через плече, вибрався до міста на ярмарок. Ослів там було досить, коли-ж бо й наймізерніший коштував геть-геть дорожше, ніж усі його гроші. Вже Яким зів увесь хліб, усю зелену паприку і весь кусень солонини, який мав при собі, і випив на те скляночку вина, а осли все ще ані руш не подешевіли. Вже викурив три люльки тютюну, вигрівся добре на сонці, почухався в потилицю разів з десять, а ціна на осла як не нижча, так не нижча.

Так ось сонце скотилося вже над вершки далеких гір і обливало своїм промінням ще тільки кришу величезного криміналу. Тут і там вулиці тонули вже зовсім у темнім сутінку, а Яким усе ще був без осла. Зате він думав: „Як то добре тому, хто наважиться красти! Грошики в кишені, а проте й осла має в руках. Знати про се й так ніхто не буде, — от як непрйчом кажучи, і зо мною сталося".

Коли зовсім запав сумерк, Яким доміркувався одного: не може закон відпитати вкраденого осла, то я сам маю право вкрасти собі іншого.

З тим він і рушив домів.

III.

Того самого вечера йшли два чоловіки з того самого ярмарку домів. Сказавши по правді: два мужики і осел, або ще докладніше: три осли. Бо ті два мужики дали себе на ярмарку ошукати, значить, зробилися добровільно ослами, а третій був ослом з дідапрадіда.

Ті два мужики, то були брати: старший Степан Ромос і молодший Ферко. Вони купили осла, щоб ним возити воду з Дунаю до свого огороду.

— Ферку! — мовив Степан.

— Степане! — мовив Ферко.

— Дорого ми дали за осла.

— Дуже дорого!

— І пощо ми його купували?

— Се ти його купував.

— Але ти торг прибивав.

— Я думав, що ти старший, то й розумнійший.

— А властиво ми оба осли.

— Всі три, — доповнив молодший брат.

Сконстатувавши се, вони спокійно тюпали далі, тягнучи осла за собою.

— Ага! — скрикнув Степан Ромос, старший брат, — знаю вже, чому сей осел так дорого нам припшовся.

— Чому?

— Той злодюга, що ми його від него купили, за мало нам решти видав.

— Там до дідька! То не може бути!

— Ходи, почислимо.

І вони вступили до шинку, а осла привязали до одвірка.

IV.

Не минуло й пять хвиль, коли сею самою дорогою надійшов Яким Пятак з порожною уздечкою в руках і з міцним наміром украсти собі до неї осла. Дивиться, аж і осел тут припнятий до одвірка. Пятак зануздав його і скрутив з ним з гостинця зараз на найблизчу півперечку. Осла припнятий тільки те одно здивувало, що його тепер нараз підганяють, щоби швидше йшов. А що він з чесних рук попався в нечесні, се йому було байдужісінько.

І Пятака не гризло сумління. Його чуття підходило найбороше під те, що новочасний адвокат висказави словами: „Суспільність нічого більше йому не винна". Одно тільки трошечка турбувало його, а властне думка, що ануж його зловлять. Та коли щасливо прибув до дому, то й ся думка перестала його турбувати. Він рад був, що має осла.

Зараз у ночи при скупім світлі стаєнної ліхтарні він перекрасив осла. Чи дав йому щось таке, чи помалював його чимсь, досить, що осел став зовсім не такий, як був. У рано він був подібнісінький до перістої жебри. В такім виді й показав нам його Яким як своє чесно набуте добро.

Але Степан і Ферко Ромоси, що жили в сусіднім селі, очевидно не раді були тому, що їх солоно перепланений осел пішов служити іншому панові, і зараз донесли шандарам про крадіж.

Шандарі мало не повиккдали обох братів за двері. Шандар — хоробра людина. У него троє оружя: одним рубає, другим коле, а третім стріляє. У него в лантронташі шість десять нагих смертей. Він з цілої дорогої душі сам один іде на бито бувтвінників, але з дрібними злодіями, з хитрими та підступними мужиками він не любить мати до діла.

Та все таки вахмістр видав наказ розслідити сю справу і зараз його підвладні почали розвідувати по сусідних селах, чи хто з останнього ярмарку не привів до дому осла без паса.

Оттак вони допиталися до Якима Пятака.

V.

Приходить шандар до Пятака. Осел є, паса нема.

— Збирайся зараз до громадського уряду!

— Чого? — питає Пятак.

— Бо се краденний осел.

— Може той його вкрав, що я у него купив, та тому й паса мені не дав.

— Се вже покажеться при протоколі.

— Не боюся протоколу. Се мое чесно набуте добро.

— Там будеш балакати, де тебе питати-муть.

— Я всюди балакаю, де хто нагрувають мою честь.

Всі ми пішли до громадського уряду. Розпочалося переслухання. Яким твердо обставав при своїм: — Сей осел є мій осел, нехай собі що хто хоче говорить!

— Чи се ваш осел? — питає вахмістр братів Ромосів, що прибігли задиханившись.

— Та осел то воно осел, сам бачу, але чи наш, на се я не міг би присягнути, — відповів старший Ромос.

— Здається, що наш був не такий як сей мастий, — додав молодший. Вахмістр був не в тімя битий, велів обмити осла від стіп до голови, і за десять хвиль басаманиста жебра перемінилася на смирного, сіренького двоуха.

— Отепер він уже й подобає на осла, — мовив Степан Ромос, — і тепер уже й я міг би сказати, що се наш.

— А я й присягнути готов, що се наш, — скрикнув Ферко Ромос.

— Ну, то зараз би чорт узяв твою душу, — скрикнув і собі Яким Пятак, — бо сей осел мій, як Бог на небі.

Війт вмішався в сю розмову.

Чекайте хвилечку. Я знаю Пятакового осла. У него на череві круглий знак від підкови. Мій кінь ударив був його і від тоді се місце у него не заросло.

— Ой, мое лишенько! — простогнав стиха Пятак. — Сей старий осел говорить про мойого давнього осла.

Тимчасом шандарі полізли вже під ослове черево, щоби пошукати того шрама від підкови.

— Сей осел належить до Якима Пятака! — промовив вахмістр підносячися. — Шрам від підкови справді осьде є, кождий може переконатися.

Яким Пятак здивувався найдужше.

— Та же, Богу милому! Та се й є мій давний осел! — промимрив він, обмацавши шрам.

Він був їй зараз другого дня й сам пізнав, колиб не був обмалював його фарбою.

— А чомуж у вас нема паса? — запитав його вахмістр.

— Бо се вкрадений осел, — сміло відповів Пятак.

— Та воно правда! У вас його вкрали, а ви відкупили свого власного осла! Га, га, га, га!

Всі зареготалися. Найдужше Пятак, а найменше оба брати Ромоси.

Коли ми йшли домів, промовив Пятак набожно:

— Мудрість закона має свої границі, але мудрість Божа без границь.

— Як ви се думаєте?

— Та ніяк, тільки так, що Пан Біг уміє навіть крадіж так накермувати, що вона вийде на добро.

Переклав **Іван Франко**.

ПРОТОКОЛ

РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОГО УРЯДУ У. Н. СОЮЗА, яке відбулося на днях від 15-го до 18-го лютого 1928 р. в домі У. Н. Союза, 83 Гренд ул., Джерзи Сіті, Н. Дж.

(23)

Гол. радний В. Гришко радить, щоби звільнити від плачення за Свободу переходячих до повнолітних членів дітий, котрі мешкають з родичами і осібних чисел Свободи не потребують, бо се зменчить вкладку о 30 ц. місячно, що в більшій родині становить поважну рубрику, особливо там, де родичі дальше за діти, хоч і повнолітні, вкладки платити мусять.

Контрольор Гр. Пипюк твердить, що обезпеченнє в органзації з всіми додатками є таньше чим асекурація в компаніях, що він мав нагоду досліджувати, будучи сам асекураційним аґентом і каже, що там де на погляд виглядає, що за таке саме обезпеченнє компанійна вкладка здається низшою, там вартісні звороти мусять бути менчі і се людей баламутить. В дійсности річ мається так, як передбесідники твердять, а то, що нема дорозшої чи дешевшої асекурації, але кожда асекурація, чи то в компанії чи запомоговій орґанізації, є так обчислена, що платиться після того, яке є ризико для компанії чи орґанізації і тому не у всіх компаніях так, як не у всіх орґанізаціях можуть бути вкладки-премії однакові. В порівнанню до нашого ризика, як се пояснив д. Каштанюк, наші вкладки є менчі, як інших орґанізацій або компаній.

Над квестією, піднесеною д. В. Грицком, вивязалася довша дискусія, в якій забирали голос всі присутні члени гол. уряду, по чім сконстатовано, що потреба опусту за Свободу для родин є річ дуже взглядна, яку можна арґументувати, однак вирішити її має право тільки одна конвенція. Колись в початках в члени вступали переважно самі мущини і для того, укладаючи додатки до вкладок на так звані інші фонди, і між ними і на Свободу, зобовязувалося всіх на рівні платити. Відтак, коли й жінки членів стали членами, зайшло питанне і конвенція ухвалила, щоби жінок членів від оплати за Свободу звільнити, тому жінки членів Свободи не побирають і платять о 30 ц. місячно менче. Позаяк самотних женщин і таких, що їх мужі не є членами після того знайшлося дуже мало, тому таким лишено обовязок Свободу оплачувати осібно від вкладок. В виду чого в дійсности тепер тільки мущини платять за Свободу з вкладками. Тепер знов від коли чим раз більше стає переходити з молодечого департаменту дітий членів до повнолітних членів, виринає питанне якби батькам тягару зменчити. О скільки однак справа з жінками була в повні оправдана, так як муж з жінкою шлюбують до смерти спільно жити, о стільки правом природи діти скорше чи пізнійше родичів покидати мусять. Так як справа стоїть, то се тільки о хлопців розходиться, бо як вже сказано, що за Свободу з вкладками побирається тільки від мущин. Годі робити реґулу з виняткових случаїв і мати на увазі тільки такого батька, що за повнолітного сина вкладку платити мусить. Також годі признавати полегчу такому молодому членови, що він не сам за себе, але батько за него вкладку оплачує. Признаючи потребу опусту доплати за Свободу для таких молодих членів, котрим батьки помагають вкладки платити, булибисьмо несправедливі супроти тих молодих членів, котрі сами не лиш за Свободу, але цілі вкладки платити мусять, котрі, хоч самотні, оплачують вкладки, аби своїх родичів обезпечити на случай своєї смерти.

При тім не треба забувати, що орґану членам з осібна не продається та що побиранне Свободи належить до рівних привілеїв для всіх членів-мущин і тому всі члени-мущини можуть отримувати щоденник за ціну одного цента, який всі на рівні оплачувати обовязані. Належитість за Свободу з іншими оплатами на так звані „інші фонди", є влучена до вкладок кождого члена і тільки тому, що всі члени їх оплачують, можна виконати призначеннє тих фондів, а між ними виданнє орґану. До того, яку можна мати контролю, що повнолітні сини дійсно жиють з батьками разом і як довго так жити будуть. Що можна уважати за спільне життє повнолітніх дітий з родичами, чи се, що мешкають в одній місцевости, або на одній улици, або в однім блоку, чи під одним дахом, бо самого факту, що батько мусить за повнолітного сина платити, приймати не можна так, як статут виразно говорить, що кождий повнолітний член сам за себе платить, сам є членом і членські обовязки сповняє. Після статута тільки муж за жінку, а жінка за мужа вкладки платити можуть, а родичі за малолітних дітий так, як обезпеченнє дітий малолітних є нич більше, тільки поширеннє членських привілеїв для родичів і опікунів.

В виду того, сконстатувавши, що зниження вкладок не можна робити, на внесеннє о. В. Сполітакевича, поперте Гр. Пипюком, ухвалено над сею справою перейти до денного порядку.

В дальшій дискусії над справою єднання нових членів до орґанізації, сконстатовано, що справу тую, а саме, в який спосіб вести кампанію і яку, найліпше лишити Екзекутиві, яка вже має досвід і практику у веденню того діла, поручаючи, щоби така акція велася частійше на сторінках орґану в формі статтей і дописей, а також в певній мірі і в діточому маґазині, що на внесеннє гол. радного В. Репужинського, поперте гол. містопредсідателем М. Угорчаком, формально ухвалено.

Гол. радний Т. Михальчук ще раз підносить справу моргеджів на Народні Доми. Т. Михальчук твердить, що будовою Народних Домів в першій мірі займаються відділи Союза і через то розвивають свій вплив на громадське життя, тай тому, на його думку, вартоби знайти спосіб в такім ділі відділам помагати.

(Дальше буде)

Читайте українські книжки і газети, бо часте читанне веде до просвіти. А просвіта — се сила. — Пишіть по найновійший цінник книжок.

Гумор і сатира.

ЛЮДИНА И ПЕС.

Питався чоловік у пса:
„И чогоб то я брехав?
„Хиба би розуму не мав
„Брехать на небеса!"
Вильнув хвостом дурненький пес
І відповів:
„Чому брешу я до небес?
„Та я-б волів
„На злодія брехать,
„Та де-ж узять?"

* * *

Так і в людей буває:
Політик інший завикає
Брехати до небес,
Мов пес...
Бо злодія не годен він пізнати,
А звиклий є усе брехати.

Василь Шкода.

„НОТА".

Амануляг невдоволений з приняття московськими самодержцями, Москалі невдоволені Аманулею. Два чоботи — пара.

Ну, що? Хиба ми не казали,
Що всі однакові царі,
Хиба до ніг ми не впадали
Всій Аманулевій шворі?

Хиба його ми не витали
На залізничому - двірці,
Хиба постелі не послали
Йому для того в палаці?

І щож? Тепер у Царгороді
Він хвалить клятих Англичан,
Нам стати не хотів в пригоді,
Хоч робітничий пив шампан.

Ну, маєш щастя, Амануляг,
Прийде колись твоя черга,
Ще покоштують твої скули
Руки московської Чеки...

Славний французький письменник-байкар Ляфонтен занедужав був небезпечно. Священик, що сповідав його, сказав, щоби він бодай трохи надолужив „зло, яке він заподіяв своїми творами".

— То дуже тяжко, — відповів Ляфонтен зажурено — яж нічого не маю! Але небаром має вийти нове видання моїх оповідань. З того мусітиме накладчик відступити мені сто примірників. Ви візьміть їх і розпродайте на дохід убогих.

—o—

Ліпший бизнес. Молодий шляхтич просив князя Мальбору, щоби вставився за нього і виробив йому становище офіцира.

— Коли дістану це становище, заплачу вам тисячу ґвіней та зобовяжуся нікому не сказати ні словечка!

— Краще дайте мені дві тисячі та розказуйте це всьому сьвітові.

Добрий міністер фінансів.

Ботрі, славний учений, підчас подорожі по Еспанії відвідав славну ескоріяльську бібліотеку. Тамошній бібліотекар нічого не розумівся на книжках. Як Ботрі вернув із подорожі, спитав його еспанський король, як сподобалася йому бібліотека.

— Ваша величносте, дуже сподобалася мені! Лише я радив би цього бібліотекаря іменувати міністром фінансів.

— Чомуж це? — спитався король счудовано.

— Бо із порученого йому скарбу нічого не рушив би!

—o—

Наречений: Дорогенька, чи ти справді хочеш мати ощадного чоловіка?

Наречена: Певно, що так, але не ощадного нареченого.

—o—

Богданко: Лесю, бавмося в тата і маму!

Леся: Добре!

Богданко: Ну, то здійми мені черевики!

—o—

І так нічого не поможе.

Жінка (до чоловіка): Уяви собі, що то за розкіш буде, за яких пять літ можна буде океан перелетіти за годину!

Чоловік: А навіщож це придасться, коли ти і так потребуватимеш пять годин, щоби зодягнутися!

—o—

Розмова по виборах.

Жінка: Ти на кого голосував, старий?

Чоловік: Я на ундиста.

Жінка: А ти, сину, на кого?

Син: Я на радикала.

Жінка: А ти, Іване на кого?

Іван (наймит): Я на сельроба.

Жінка: А кого вибрали послом?

Всі: Поляка!

—o—

Нинішний кандидат.

— Я чув, що ти є запеклим ворогом буржуїв!

— Страшним...

— Так? Алеж при попередніх виборах ти був прихильником буржуїв!

— Бо тоді я кандидував з іншої партії.

—o—

Зрозумів.

В однім селі втопилася в сіджавці дволітня дитина. Як закон велить, війт виготовив приписаний аркуш смерти. Виписавши у відповідних рубриках імя і назвище, вік, заняття топільника і т. п., взявся виповнити додаткову рубрику „увага".

Довго думав, що тут написати, аж вкінці вписав: „Уваги не було. Якби була увага, то дитина би не втопилась".

ПОДЯКА

Я, нижче підписаний, складаю сердечну подяку У. Н. Союзови за уділення мені запомоги в сумі $75 з фонду запомогового, яка мені дуже придалася в моїм критичнім становищи.

При тій нагоді кличу вступити усіх, хто не є ще членом, до своєї рідної орґанізації, яка не кидає нас на поталу в часи нещастя або каліцтва.

Також дякую урядникам місцевого відділу за допомогу з місцевої каси та їх труд.

Юрій Нищук,
член тов. ім. І. Франка,
від. 253. У. Н. Союза,
Людлов, Масс.

В торговлі зброєю.

— Прошу мені дати револьвер.

— Ось тут, прошу, гарний револьвер на шість куль.

— Чи ви гадаєте, що я Турок? Я маю лише одну жінку.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

СЕЙНТ КЛЕР, ПА.

Протестаційне віче проти засуду на Атаманчука й Вербицького.

Дня 27. мая зійшлися сейнтклерські громадяни церкви св. Івана Хрестителя, щоби запротестувати проти ляцького знущання над нашими братами в Західній Україні, а особливо проти засуду невинних В. Атаманчука й І. Вербицького.

Збори розпочались о годині 1. по полудни. Збори отворив громадянин К. Феценко, котрий пояснив членам коротко ціль зборів і зарядив вибір предсідателя. Збори одноголосно вибрали предсідателем таки його, а на секретарів покликано громадян А. Старовецького і Андрія Горбаля.

Першим бесідником був місцевий парох о. Миляннч, котрий вкоротці представив громаді гнет польського ярма і знущання над нашими братами в старім краю.

Другим бесідником був гром. К. Феценко, котрий вмілими словами пояснив, як ми можемо запротестувати проти невинно засуджених, і заохотив зібраних до збірки.

Збірка принесла $17.51.

Протести вислано: 1) до Ліги Народів у Женеві; 2) до секретаря стейту Келоґа в Вашингтоні, та 3) до польського консуля в Вашингтоні.

А. Старовецький,
секр. зборів.

—o—

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Подумаймо про український театр.

От і весна прийшла, а там і літо не забариться і так само не стямимося, як проскочить. Прийде довга зима, а українського театру не буде, як не було і торік, бо не можнаж вважати українським театром всілякі трупи Медова, Шведова та інших. А театр нам потрібний, як повітря. Звичайно артисти в літі готуються, щоб в зимі виступити з відповідним репертуаром. Правда, в Ню Йорку нема дійсних українських артистів, якіб могли показати дійсну українську штуку, але є аматори, досить талановиті, які, якби попрацювали, моглиб створити дійсний український театр. Не треба лякатися, що з цього нічого не вийде. Московський художний театр не впав з неба, або не родився таким, яким він є тепер. Його заклали так само аматори, які працювали над собою, не сподіваючись зисків, лише для штуки самої, для краси.

З того боку і Українцям треба так підходити.

Треба закинути раз на завше думку про зиск, а лише удосконалюватись, працювати та стреміти до дійсного мистецтва. Краще виставити дві добрі штуки за цілу зиму, ніж чотири на місяць, але погані. Пора нам братися до театру поважніще, ніж ми це робили до цього часу. А щоби братися поважніще, треба аматорам-режисерам тай артистам познайомитись з історією українського театру, його розвоєм та поступом. Не треба братися за такі штуки, де багато нісенітниць, а братися до серіозних авторів, які дійсно змальовувалиб життя Українців, а не якихсь „малоросійських" потвор, котрих виводять ріжні Медови та Шведови.

Весна прийшла. Ану, беріться, аматори, до роботи. Всі, які маєте замилування до сцени і любов до української пісні і штуки — зійдіться на наради і подумайте над відродженням українського театру в Ню Йорку.

І. Д.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ